

Posudek bakalářské diplomové práce

Název práce:	Jannis Psycharis: Τα σκουλαρίκια & Το παιδί και τα δύο πουλάκια
Studijní obor:	Novořecká filologie
Autor práce:	Klára Patková
Vedoucí práce:	Mgr. Pavlína Šípová, Ph.D.
Oponent:	Mgr. et Mgr. Martin Surovčák

Klára Patková si pro svou bakalářskou diplomovou práci zvolila téma na pomezí translologie, literární vědy a sociolingvistiky. Hned na úvod bych rád vyzdvihl potřebu prací tohoto zaměření s ohledem na chronický nedostatek českých překladů novořecké literatury, resp. překladatelů vybavených nejen praktickými jazykovými dovednostmi, ale i zevrubnými literárně-historickými znalostmi. V úvodu práce si diplomantka vytyčila cíl *nastínit život Jannise Psycharise a vývoj řecké jazykové otázky od počátku po její konec, přeložit literárně umělecký text a k tomuto překladu vypracovat komentář*. Tento úkol s sebou přirozeně nese určitá úskalí zejména proto, že čeština se na rozdíl od řečtiny nemusela vyrovnávat s důsledky diglosie. Domnívám se, že diplomantce se stanovený cíl v zásadě podařilo splnit a práce vyhovuje požadavkům kladeným na závěrečné práce i přes dílčí nedostatky, jak bude rozvedeno dále.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část, přičemž teoretickou část člení na dvě kapitoly věnující se jednak osobnosti Jannise Psycharise a jednak problematice řecké jazykové otázky. S ohledem na postup od obecného ke konkrétnímu bych považoval za vhodnější pořadí obou kapitol prohodit, přičemž kapitola o vývoji jazykové otázky by mohla být stručnější a více zaměřená na Psycharisovu současnost. Praktickou část práce považuji za propracovanou, u komentáře bych ale uvítal podrobnější metodologický úvod k analýze překládaného textu. V pasáži věnované problémům, na které při překladu Psycharisových povídek narazila, diplomantka trefně popisuje častější používání deminutiv v řečtině v porovnání s češtinou a nabízí i konkrétní řešení, kde překlad deminutivem není možný. Vypořádala i s řeckými reáliemi v oblasti gastronomie. Na str. 48 rovněž používá slovo *surpriza*, u něhož si nejsem jistý, zda v češtině vůbec existuje. Samotný překlad je podle mého názoru zdařilý, byť občas příliš ovlivněný řeckým originálem (např. str. 47 – *měl jsem rád Froso s jakousi zvláštní láskou*, str. 68 – *pokračovala s cvrlikáním*, str. 55 – *začínaje*; přechodník již v češtině není považován za živou kategorii).

Z hlediska zpracování sekundární literatury bych doporučil rozumněji nakládat s přehledovými publikacemi typu *Slovník spisovatelů – Řecko*, které slouží spíše pro potřeby orientace ne odborného uživatele, a větší obezřetnost při práci s internetovými zdroji. Dále bych podotkl, že kapitola věnovaná Psycharisovu životu je postavená prakticky na jediném zdroji, a sice Kriarasově studii z 50. let, ze které diplomantka čerpá eklekticky. Dále by si diplomantka v seznamu použité literatury na konci práce měla ujasnit rozdíl mezi primární a sekundární literaturou.

Co se týče požadavků na formální úpravu, vizuální dojem práce poněkud narušuje nezarovnání odstavců do bloku a typografické prohřešky (např. neslabičné předložky a řadové číslovky na konci řádků, spojovníky místo pomlček, chybné uvozovky a jejich celkové nadužívání apod.). Rovněž by bylo vhodné používat zkrácenou formu poznámky pod čarou u opakovaných citací (*tamtéž/ibidem*).

Po jazykové stránce práce obecně vzato vyhovuje požadavkům na stylistiku odborného textu a jazykovou správnost. V některých pasážích nicméně pokulhává koheze textu, kdy

diplomantka tíhne k používání jednoduchých vět nesledujících stejnou myšlenkovou linii. Doporučil bych vyvarovat se používání řeckých pojmů v originálním znění, pokud nejde o termíny ustálené v českém odborném úzu (např. „kini nea elliniki“ – str. 36, „Poli“ – str. 10). Pravidelně se objevuje chyba u řeckých verzálků, kde správně nemá být označen přízvuk. Namátkou uvedme i několik překlepů v českém textu (např. *factory* – str. 138 i jinde, *dialektických* místo *dialektologických* – str. 21 aj.) a stylistických přehmatů (např. *v jeho novořeckém duševním životě* – str. 13, *obdařen lingvistikou své doby* – str. 19, *Řekové se obrátí na starořecký jazyk* – str. 20, *zbožné lidové texty* – str. 27, *bankrot archaismu* – str. 30 aj.). Z hlediska adekvátnosti termínů bych katharevusu a dimotiki neoznačoval jako jazyky, ale jako jazykové variety, a dovolím si rovněž nesouhlasit s tvrzením, že většina řeckých zákonů je stále napsána v katharevuse.

Domnívám se, že formální a obsahové nedostatky teoretické části vyvažuje překladatelská erudice, kterou Klára Patková prokázala v praktické části, proto její práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

U obhajoby bych diplomantky rád zeptal, jestli může být Psycharis podle ní něčím aktuální pro dnešního českého čtenáře.

V Brně, 15. 6. 2017

Mgr. et Mgr. Martin SUROVČÁK